

sciens: non autē contra opus Ver-
 bi causa. **C**apitur quis in bona vo-
 luntate/ sed necdū perfecta. necdum
 ydonea martiriū sustinere: quis illi
 audeat pro hac imperfectione nega-
 re salutē? **F**orte enī propterea nō si-
 nitur in illam grante temptationē
 venire: ne deficiat et dāpnetur. **N**i-
 mitū si in hac tam infirma volūta-
 te induceretur in eā/ que super ipm
 est temptationē/ nec volūtas robo-
 raretur: quis illū dubitet defecturū
 et negaturū: et si in eo mori conti-
 gerit eā dampnādū? **Q**ui enī cri-
 buerit me corā hoībus: et tūescā et
 ego cum ait donatus corā angelis
 dei. **I**n ea igitur imperfecta volunta-
 te in qua saluāe vbi deest facultas
 operis: nō iam posset saluari pro-
 pter defectū operis/ vel opus defectio-
 nis. **I**dem vero et in ignorantia pos-
 set accidere. **E**mulemur proinde
 caritate. et sectemur bona opera fra-
 tres mei: nec infirmitatis nec igno-
 rantie peccata illo modo paruen-
 dentes. **M**agis autē solliciti et timo-
 rati agamus gradus benignissima
 et largissimo saluatori: qui huma-
 ne salutis occasiones tā copiosa ca-
 ritate perquirat: ut in hys volūtatē et
 op9. in hys op9 volūtatē. in hys
 eā sine volūtatē op9 salutis iueni-
 re letetur: qui vult omnes hoīes sal-
 uos fieri et ad agnitiōē sui venire
Hec est ei vita eterna: ut agnosca-
 m9 prēm verū deū. **U** quē misit ihe-
 sū xpm: q̄ vn9 cū eo ver9 ē de9 sup
 oīa bñdāis in selā amē

In arāatione dñi de causa car-

nalis arāationis: et de varijs noi-
 bus saluatoris. **S**ermo p̄mus.

Ostā consumati sunt
 dies octo ut arāade-
 retur puer: vocatū ē
 nomē ei9 ihs. **A**b ui-
 cō deus modū accep-
 tat: et nichil vn9 immoderātū illi
 placuit equitati. **H**inc fuit q̄ nō tā-
 tūmodo in pondere et mensura et nu-
 mera condidit vniuersa: sed et ipsi
 hoī proptin9 modū p̄scripsit: **U** mā-
 datū contulit dicens. **E**x omī ligno
 paradisi comedes: de ligno autē sci-
 entie boni et mali ne comedes. **N**e-
 uissimū plane mādatū: et larga om-
 nino mensura. **U** transgressus est
 homo p̄scriptū sibi modū: et con-
 stitūtū sibi terminū p̄tergressus.
Unde et auertens ab eo faciē suam
 deus: vix tantē in diebus abrahe
 amia sui placabilis fieri incipiens tur-
 sum modū instituit: p̄mulgauit le-
 gem: sed non priore silēm vsq̄qua-
 q̄. **E**a siq̄tē ad cautelā fuerat: hec
 ad medelā. **I**bi p̄hibitio facta ne
 superfluitas subintraret: hic iam in-
 dicta abscisio est: ut sacramētū teme-
 dio que subintrarat tolleretur. **P**os-
 tremo quidē illa in arbore data est
 ne fructu eius resceretur: hec in pro-
 prio corpore ut caro p̄pucij scinde-
 retur. **N**ec dubiū sane q̄n cetera q̄z
 humani corporis mēbra additamē-
 tum illud leuithan occuparet. vene-
 num scilicet concupiscentie: **U** imo-
 deatē atq̄ iocēdiatē illecebza volup-
 tatis: ut generalis q̄dā abscisio omī-
 b9 necessaria videret. **C**eterz qz sin-
 gulorū abscisioē mēb9orū huāne

carne fragilitas / et infantilis etas
tis infirmitas nullatenus sustineret
pio moderamine dispositio supna
prouidit. ut in ea potissimum parte co
cupiscentia castigaretur. in qua rebe
mentius ea seuire constabat et vio
lentius malignari. In omni siquidem
contradictum spiritui rebellioe me
bzoru / solu illud vsq; adeo ptumax
inuenitur. ut contra oem voluntate
liberatione. ad inhonestos et illatos
motus assurgat. Nam q; hec arca
natio octaua die fiebat. specie comen
tabat regni celestis. q; videlicet ad
pmu inflexus dictu arcuatus prefe
re quadam orzone specie videretur.
Hinc est q; octaua potissimum dice
post solempnitate papuas celebrat.
et in sermone dni pime bntudini copu
latur octaua. ut celestis regni temu
itate pmissioe euidenter nobis co
rona fabrizet. **M**erito sane du
arcanatur puer qui nat9 est nobis
saluator vocat9. q; videlicet ex hoc
ta ceperit operari salute nostra. ima
culatu illu pro nobis sanguine fun
dens. Neq; eni ia quereere e castia
nis. aut voluerit xp9s dno arcuadi
Propter hoc siquidem arcuatus est.
ppter quod natus. ppter quod pas
sus. Nichil horu ppter se. s; oia ppter
electos. Nec in paco genit9. nec a
paco arcuatus. nec mortu9 e p paco
suo. magis aut ppter delicta nra. **¶**
¶ Sed vocatu e inqt ab agelo. puf q;
in utero concipit. Vocatu plane na
positu. nepe ei hoc nome est ab ee
no. A natura ppa habet ut sit salua
tor. Inatu est ei hoc nome. no idie
tu ab huana vel angelica creatura

¶ Sed quid dicem9 q; egregius
ille ppha hucipsu pueru multis no
minib9 appellandu fore predicans
hoc tacuisse videtur. qd solu ut p
monuer angelus. ut testatur euange
lista vocatu est nome eius. **E**xulta
uit ysaias ut videret huc die. et vi
dit et gauisus est. Deniq; et loque
batur gratulabundus et laudans deu.
Puer nat9 est nobis. fili9 datus est
nobis. et fact9 est pnapatus sup hu
metu eius. et vocabitur nome eius
amirabilis. consiliari9. deus. fortis.
pater futuri seculi. princeps pacis.
Magna quide noia. sed ubi e nome
qd est sup ome nome. nome ihu in
quo ome genu flectat9. **F**orte in hys
oibus vnu illud inuenies. s; expres
su quodammodo et effusu. Nam et ipm
est de quo sp9sa in cantico amoris.
oleu inquit effusu nomen tuu. **H**a
bes q; vnu in hys oib9 appellati
bus ihm. nec oino aut vocari pos
set. aut esse saluator. si forte horu
quipia de fuisset. **¶** Sed quid no ve
re amirabile eu singuli sumus expe
ti. in mutatione vsq; voluntatu nos
trat9. **H**oc nepe est saluatiois nos
tre pnapu. cu inapim9 et spuete qd
diligebamus. **D**olete unde letaba
mur. amplecti quod timebamus. se
qui quod fugiebam9. optare quod
contempnebamus. **A**mirabilis pla
ne qui hec operatur mirabilia. **P**er
nichilomin9 et consiliariu sese exhi
beat necesse est in electione peniten
tie et vite ordinatione. ne forte sit
nobis absq; scientia zelus. et volu
tati bone prudentia desit. **D**ane
opus est ut deu quoq; pbemus in

remissio videlicet priorum delictorum: quia nec sine hac salus nobis constare potest: et nemo potest dimittere peccata nisi solus deus. **N**ecne id quidem sufficit ad salutem: nisi forte quoque experiamur in expugnando impugnantem nos: ne ab eisdem rursum concupiscentiis superemur: et fiat nouissima nostra de terrore prioribus.

Videatur ne iam deesse aliud saluatori. Plane deesset quod maximum est: nisi et pater esset futurum seculi: ut per eum scilicet in immortalitatem resurgeremus: qui per presentis seculi partem generamus ad mortem. **R**ecque hoc satis: si non etiam princeps pacis patri nos reconciliaret: cui traditus est regnum: ne forte sicut filii perditionis vique non salutis: resurrectionem videre mur ad penam. **M**ultiplicabitur sane ei imperium: ut merito saluator dicatur: etiam pro multitudine saluatorum. **E**t pax non erit finis: ut veram nouitiam esse salutis: que non possit timere defectum.

Dermo eiusdem sedus ubi supra et de triplia testimonio salutis.

Postquam consummati sunt dies octo ut accideretur puer: vocatum est nomen eius ihesus. Audiuimus paucae expressum magnam pietatem sacramentum. Audiuimus congruam lectionem de verbo abbreviatorum: quod fecit dominus super terram. Abbreviatum est in carne: amplius abbreviatur suscepta etiam carnis circumfusione. **M**inorat paulo minus ab angelis dei filius humana natura induit: sed tamen ne ipsum respuerit remedium humane corruptionis plane

multo minuat ab eis. **H**abes hic magnam documentum fidei: habes et manifestum humilitatis exemplum. **A**d quod enim tibi circumfusiō necessaria? qui peccatum nec commissi nec contraxisti? **E**t ipse non feceris / etas ipsa manifestat: quod non contraxeris multo certius probat patris diuinitas. **E**t integritas matris. **V**idemus sacerdos esse: quem nec super matre nec super patre contaminandum. propheticum in lege est potius quam mandatum. **E**st enim pater ab eterno: sed deus est in quem peccatum non cadit. **E**st et mater ex tempore: sed virgo: nec parere potuit incorruptio corruptelam. **S**uper hec omnia circumdatur puer: agnus sine macula: et si non equit tamen voluit circumdadi. **N**ec vestigiū quidem ullū vulneris habes: alligaturā vulneris non refugit. **N**on sic impij non sic: non sic agit peruersitas elationis humane. **E**rubescimus vulnecum ligaturā: qui de vulneribus interdum etiam gloriamur. **Q**uē nemo potest arguere de peccato: ipse peccati remedium: et verecundū pariter et austerū si ne ulla necessitate suscepit. **N**ec repulit aultū lapideum: in quo solo vetus illa nubigo que crederetur non fuit. **N**os contra inuerecundi ad obscenitatem culpe: erubescimus agere penitentiam quod extreme demeritis est: male prouisi in vulnera: perius in remedia verecundi. **Q**ui peccatum non fecit: nec dedignatus est se peccatorem reputari: nos et esse volumus: et volumus estimari. **N**am ne sano opus est medicina: et non male habentibus? **I**mmo vero

Ita ne eget medicamine nō eger/
 sed medicus? Quis hominū tante
 sibi nō dicam glorie/ sed vel innocē
 tie conscio. equanimiter manū ac
 cunctantis admitteret? **X**pūs vērū
 patietur que nō rapuit exsoluebat?
 q̄ venerat purgationem facere/ nō
 suscipere delictorū. **H**z dicas. Quid
 ni susciperet puulus? **P**rimo vero.
 quidni susciperet humilis? **A** māsue
 tus? Quid ni obmutesceret coram
 arcādente? qui corā tōtēte ob
 mutuit. corā crucāfigente siluit? **A**li
 oquin nō illi eāt difficile carnē suā
 integram cōseruare ne scinderetur?
 qui fecerat ne v̄ginalis vteri portat
 in exitu suo aperiretur. **N**ō erat dif
 ficile parulo prohibere ne caro illa
 nō arcādēretur? quāto nec mortui
 o fuit difficile custodiē ne corrūperet
 tur. **P**ostq̄ ergo p̄summati sūt
 dies octo vt arcādēretur puer? vo
 catum est nomē eius ihesus. **M**ag
 nū et mirabile sacramētū. **C**ircū
 ciditur puer? **E**t vocatū est nomen e
 ius ihesus. Quid sibi vult ista con
 nexio? **C**ircūcisio nēpe magis sal
 uandi. q̄ saluatorē esse videtur? et
 saluatorē magē arcādēre deet q̄
 arcādī. **H**z agnosce mediatorem
 dei et hominū? qui ab ipso natiuita
 tis sue exordio/ diuinis humana so
 nāt? yma sūmis **N**ascitur ex muli
 ere? **H**z cui fecūditatis fuerit? sit acce
 dat? vt nō deādat flos v̄ginitatis.
Pannis involuitur? **H**z pāni ipsi āge
 lis laudibus honorātur. **A**bseondi
 tur i presepio? **H**z p̄oditur stella ra
 diante de celo. **H**ic arcūcisio/ verita
 tatem susceptę humanitatē pbat?

et nomen qd est sup omne nomen
 gloriam indicat maiestatis **C**ircū
 ciditur tanq̄ verus abrahe filius?
 ihesus vocatur tanq̄ filius dei **N**e
 q̄ enī adinstar p̄iorū me9 iste ihe
 sus nomē vacuū aut inane portat?
 non est in eo magni noīs vmbra. **S**ed
 veritas. **C**elū9 quidē in indicā no
 men euāgelista testatur? qd vocatū
 est ab angelo p̄ius q̄ in vtero con
 cipitur. **E**t attende verbi p̄fun
 ditatem. **P**ostq̄ natus est ihs? voca
 tur ab hominib9 quod vocatus est
 ab angelo. p̄ius q̄ in vtero cōcipere
 tur. **I**dem q̄ppe **E**t āgeli saluator et
 hominis? **H**z hoīs ab incarnatiōe?
 angeli ab initio creature. **V**oca
 tum est aut nomē eius ihs? qd voca
 tum erat ab āgelo. **I**n ore ergo du
 orum vel trium testū stet oē verū?
 et ipsum qd in propheta abbrevia
 tum/ manifestum legitur in euāge
 lio caro factum. **N**os frēs mei? nec
 respiciat hec parabola. **X**pūs enī nec
 angelico eguit testimonio nec huā
 no? sed vt scriptū est omnia p̄pter
 elōs. **T**riplex p̄inde quēdō
 nobis est p̄prie salutē testimoniū?
 ne forte videamur assūpsisse nomē
 dei inuanū. **E**t nos enim fratres
 carissimi arcādī necesse ē? et sic no
 men salutis accipere. **C**ircūcidi sa
 ne non littera? **S**ed spiritu et veritate
Circūcidi nō vno membro? **S**ed toto
 corpore simul. **N**ec enī in ea parte
 magis in qua iudeis mādata est cir
 cūcisio. regnet additatum leuia
 than/ quod a malo est et amputari
 debet? vniuersam tamen occupat
 carnem. **A** planta pedis vsq̄ ad

Vtūc nō ē in nob̄ sanitas: nec ē ali
qua pars que non tabida sit hoc ve
neno. ¶ Propterea sicut puul⁹ ad
huc in fide et dilāone pplūs. congrui
um sibi mādātū exigue arcūasiois
accepit: sic ubi creuit in vitū pfecti
orem. toto iubetur corpe baptizari:
que totū est hominis integra arcūa
sio. Hinc est q̄ saluator noster. 4
arcūadi octauo die. 2 post annū tri
cesimum dignatus est crucifigi: ubi
in penam totū corpe distensum est.
Cui⁹ similitudini mortis cōplanta
mur 2 nos. vt scribit oplūs: nim
tum quod nouissime traditū est ob
seruantes. ¶ Que est ergo moral
arcūasio nostra. nisi quā cōmendat
apostol⁹ idem: viciū inueniens 2 des
titum habētes. hys contenti sum⁹:
Optime p̄orsus arcūadit nos. 2 re
superflua reserae vniuersa: volūta
ria hec pauper tas. penitētie laboe.
regularis obseruatio discipline. ¶
Ceterū in hac arcūasione. 3 triplex
nob̄ querēdū est salutē nre testiorū
ab angelo. et maria 2 ioseph. ¶ Por
tet inquam vt ante omnia nobis
magni consilij angelus. salutis no
men imponat. ¶ Dehinc quoq;
et ipsius congregationis necessari
a est attestatio: que tanq̄ mater ē
singulorum. Mater inquam virgo
tanq̄ ea quam despondit aplūs v
ni viro: virginem castam exhibere
p̄pō. ¶ 2 nec ipsius ministri con
tempnēdū est testimoniū: ei q̄ imi
tari querit saluatoris exemplum.
Hic est ioseph locū quidē obtinens
sponsi. re aut vera seru⁹ et dispensa
tor: qui sane pater vocatur: magis

aut nutrit⁹ est. ¶ 2 dico eadem
manifest⁹. Et ab hys qui foris sūt
frēs mei: et ab eo qui intus habere
oportet testimoniū bonū. Cui⁹ enī
omnib⁹ grata. nemini onerosa ei⁹
conuersatio: huic sine dubio p̄pria
de salute. vniuersa statū congrega
tio attestatur. Frustra plane super
hys dūtaxat que sūt in manifesto.
nequissim⁹ ille statū accusator tra
hit in causam quē excusat vniuersi
tas statū. ¶ Habet 2 a platis tes
timoniū. quisq; 2 peccata secularē
vite. 2 hui⁹ quoq; tempis negligē
tias. qm̄ in multis offendim⁹ oēs.
nisi forte sāctiores nos arbitramur
discipulo quē diligebat ihs. humili
cis 2 pura confessioe iudicata semp
exponit: 2 ipsoz satisfacere studet
arbitrio. ¶ Iā ne in hys quidem
p̄ssimi illi⁹ timenda est accusatio: 2
quando non iudicabit dñs bis inid
ipsum. Forte criminari volet intenti
onem: 2 in eā pte calūpniā stueret
machinabitur: in qua nec statū.
nec ipi⁹ patris testimoniū satis effi
cax videatur. Necesse est ergo vt i
hac pte opituletur nobis testis in
ternus: q̄ magis cor q̄ faciem intui
etur. A quo sane 2 inapiendum ē:
vt nō p̄us quicq̄ cōapiatur in aīo
q̄ ab eo nomē salutē accepit. Vbi
ergo in op⁹ p̄cessent manifestū. ex
pedit iam extēroza quoq; sibi testi
monia cōaliare: sicut ait apostol⁹
Prouidentes bona nō t̄m corā deoz
sed etiam coram hominib⁹
¶ ¶ Vermo tertius de arcūasione et
de misterio octauę dici.

Transcursio dñi fr̃es: habem⁹ qđ
amem⁹ ⁊ amiremur: hē⁹ etiā qđ
imitemur. Patet in ea magnū dig
nationis bñficiū/vñ gr̃as agam⁹:
latet aliqđ clausum. quod in nobis
implere debeamus. Venit namq;
domin⁹. ppter nos. non solum redi
mentos sanguinis effusioe: s; et do
cendos verbis. ⁊ exemplis nichilo
min⁹ instruendos. Dicit enī peni
tus erat inutile viā scire si detinere
mur carcere: ita redimī nō prodes
si vic fuisset⁹ ignari. Nam qui pri
us iueneret. prius reduceret in car
cerem retrūdēdos. Itaq; in maiore q̃
dem etate patientie ⁊ humilitatis
⁊ super omnia caritatis. ceterarūq;
virtutum/manifesta dedit saluator
exempla: in infantie figuris velata.
Ved anteq; ad hec discutēda veni
amus: delat aliquid prius de tāta
⁊ tam manifesta dignatiōe loq̃.
Hīc angeli glām purā ⁊ pfectam:
sed nec nos eum⁹ sine glōria. Vide
mus glām ei⁹: glōriā quasi unige
niti a patre: glōriā misericordie ⁊
affcūs vere patris: glōriā pcedētis
ex corde patris. ⁊ p̃na plane viscera
exhibet. Om̃s enī peccauerūt ait
aplūs: ⁊ egent glā dei. Et alio lo
co. Michi inq̃t absit gloriari: nisi i
cruce dñi nā ihesu xp̃i. Quid ei glō
riosius: q̃ q̃ tanti estuauit nos de
us? Que re illi maior glā q̃ tanta
dignitō et benignitas tāta: eo vtiq;
dulcissima ⁊ tā gratuita? Nā ⁊ p
impie mort⁹ est. Videtis quātū
fecit. ⁊ p qualib⁹? Pro qualib⁹ ve
non supbiām⁹: quantum ne despe
temus. Propterea ut inueniamini

nō spm̃ h̃re hui⁹ mūdi. s; spm̃ qui
ex deo ē. vt sciat q̃ a deo donata sūt
vob⁹. Nolite obsecro fieri sicut equ⁹
⁊ mul⁹: s; sicut p̃u iumētū qđ ait
Vt iumētū fac⁹ sū apud te: ⁊ ego
sp̃ teū. Talia ei iumētā cognoscūt
posseſſore suū. ⁊ p̃sepe dñi sui: i quo
positū est eis p̃ssimū fenū. ipse qui
panis est angeloz. Ipse ē enim pa
nis viu⁹ de quo viuere debuit hō:
sed quia homo iumētum factus ē.
⁊ panis factus est fenū: vt vel sic
viuat de eo. Et hui⁹ quidē mutati
onis sacramentū die natiuitatis ce
lebratū est. quāto verbum caro fac
tum est: cum sit omnis caro fenū.
Ipso ergo die minoratus est ab an
gelis: ⁊ habitu inuentus vt homo.
Hodie vero mirabilius aliqđ
audio. Nam minoratus est multa
min⁹ ab angelis: qui non solum
formam hominis. sed formam ha
bet peccatoris: ⁊ insigie velut quo
dam cauterio latronis. Quid est enī
arānsio: nisi superfluitatis et pec
cati iudiciū? In te domine ihesu:
quid est supflūū quod a. uadatur?
Nonne tu verus es deus de deo pa
tre: homo verus sine omni peccato
de virgine matre? Quid facitis ar
āantes eum? Putatis quia sup
eū cadere possit illa sentētia: mascu
lus cui⁹ p̃puey caro arānsa non fu
erit. peribit anima illa de populo
suo? Potest obliuisci pater fili⁹ vteri
sui: aut non cognosceret eum. nisi
signum arānsionis haberet? Im
mo vero si quo modo posset non
agnoscere filium in quo ei bene cō
placuit: ⁊ hoc maxime signo pote

cat ignorare eum; inuenta in eo ac-
cusatione/qua peccatozib9 ipse proui-
derat. ob purgatione vtiq; delicta-
tu. **S**ed quid miru si caput pro me-
bris accepit curatione? qua tamen
in se ipso no habuit necessaria? **N**o-
ne et in membris nostris sepe pro v-
nius infirmitate. alteri adhibetur cu-
ratio? **D**olet caput. et in brachio sit
coactura? dolent tenses. et sit in tibia
Ita hodie pro totis corporis putre-
dine; cunctu quodcu infirmu est ca-
piti. **D**eniq; quid miru si p no-
bis dignatus est arcuadi? pro qui-
bus dignatus est et mori? **T**otus si
quide michi datus? et totus in meos
usus expensus est. **E**go eni audies
quia transie ante carceru filius mag-
ni regis? cepti altius gemere/ et mi-
serabilius exclamare dices fili dei?
miserere mei. **A**t ille sicut benignissi-
mus. quisna inquit est fletus iste et
vlulatus que audio? **E**t dicunt ei-
Ipse est adam proditor ille/que pa-
ter vester itrodua fecit in carceru; do-
nec cogitet quibus eum supplicis fa-
ciat interire. **Q**uid ageret cuius na-
tura bonitas? cui propriu est mise-
teri semper et parcere? **D**escendit in
carcerem? venit ut educeret vinculu
de domo carceris. **J**udei vero no im-
memores odij quo oderant patre;
exercant illud in filiu. **V**nde et ipse
ait. **Q**uia oderunt et me et patrem
meu. **Q**uid ergo fecerunt ipi? qui-
bus grauis erat ena ad videndu?
Hic est inquit heres; venite occi-
dite eum. **D**ic ergo occiderunt ag-
num dei? et in sua quidem perniciem;
sed in nostram salutem. **I**lli eni san-

guinem agni fuderunt; nos accessi-
mus et bibimus illum. **A**ccepimus
calicem salutans? et calix inebrians
q; preclarus est. **E**cce unde gratias
agamus. **N**am ante paucos dies ce-
lebrauimus aduentu eius in carce-
rem huius mundi; id est diem nata-
lis. **H**odie vero celebrauimus q; ca-
thenas et vinacula nostra suscepit?
hodie qui peccatum non fecit vt re-
os absolueret innoxias manus eoz
cathenis iseruit? hodie sub lege fac-
tus est qui legem dedit. **S**ed di-
cendum est iam? quid in hac ac-
cusatione nobis specialiter indiatur a-
gendum. **N**eq; est sine causa in le-
ge preceptum. nec sine causa in do-
mino completu est; vt in octauo di-
e fieret accusatio. **S**ed quis cogn-
uit sensum domini? aut quis consili-
arius eius fuit? **A**ssit nunc nostris
desiderijs aduocatus spiritus/ qui
seruitur alta dei? et edisserat nob
sacramentum istud octauae diei. **N**on
ignoramus iam oportere ho-
minem nasci denuo; na propter hoc
secundo natus est filius dei. **I**n pec-
catis siquidem nascimur omnes?
et necesse habemus renasci in gra-
a q; in baptismo quidem percepi-
mus; sed totu perijt in seculari vita.
Nunc primum miserante deo virtus
gracie in nobis operatur; vt in noui-
tate vite ambulemus. **E**rgo nasci-
tur homo quando sol iusticie ortus in
animo. peccatorum illuminat tene-
bras? hortendumq; dei iudicium
internis obtutib9 offert; addens ad
terrore vinculu breue diez nyme-
tum. et finem incertum. **N**ec plane

vespera est ad quam demorabitur fle-
tus. Nec necesse est addi matutini le-
ticia: ut audita faciat nobis misericordiam
sua. Dic enim sit vesper et mane: di-
es unus. Est autem dies ista iusticia.
reddens cuique quod suum est: nobis
misericordiam. In hac die puer
nascitur: qui ex hiis que diximus ad
amorem penitentie: et odium peccati ani-
mus excitatur. Sed periculosum est
si forte velit inter seculi turbas age-
re penitentiam: ubi nimirum alij vene-
natis persuasioneibus. alij undique ex-
emplis peioribus ad peccatum allia-
ant: alij adulationibus in vanam glori-
am. alij detractionibus in ipsa sententia
animum eius deiciant. // Proinde
iam necesse est proutie radice: os-
tendat quantas et quam importunas pre-
sertim in hac generatione oportuni-
tates et occasiones peccati offerat
mundus et ingerat: quam debilis sit ad
illas humanus animus: maxime qui
peccati consuetudine sit nutritus. In hac
ergo die proutie eligat de presen-
ti seculo neque fugere: dicens autem pro-
pheta. Odiu ecclesia malignabitur:
et cum ipsius non sedebo. Sed nondum
sufficit hoc: forte enim vult eligere
solitudinem: non satis attendens
propria infirmitate: et periculosam
dyaboli luctum. Quid enim periculosum
est. quam solum luctari contra antiqui hos-
tis versutias: a quo videatur et que
videre non possit. // Itaque iam for-
titudinis die habet necessarium: ut no-
uerit custodiam ad dominum fortitu-
dine. et in acie multorum pariter pug-
natum esse querendam: ubi tot sint aux-
iliarum quot socii: et tales qui dice-

re possunt cum apostolo: quia non ig-
noramus astutias inimici. Congrega-
tio ei pro fortitudine sua terribilis
est: ut castrorum acies ordinata. Ve-
runt soli: quia si crederet non habet
subleuantem. Sed si cuique ex antiquis
fratribus gratiam hanc concessam audiui-
mus: nec expedit temere se huic com-
mittere periculo. nec oportet tenta-
re deum: sicut et magister noster de a-
nachoritis loquens: qui non conuers-
sionis inquit fetore novicio. sed mo-
nasterij probatione diuturna didice-
runt contra dyabolum. multorum iam
solatio totum pugnare. Itaque in hac
fortitudinis die. ad id quod iam ce-
perat: id est odium ecclesie malignan-
tium: etiam addit quod sequitur. Ra-
uabo inter innocentes manus meas.
Verum cum eligit esse in congregatione
multorum: nunquid elegit esse magis-
ter qui nondum discipulus fuit: et da-
cere quod didicit nunquam. Quomodo autem in
se aut in alijs motus irrationabiles
poterit temperare. Nemo carne sua
odio habuit. Quomodo ergo putat
si iam magister suus fuerit iste: quam
facile sibi aliquando eo amplius quo
familiaris condescendat. // Illucel-
cat ergo dies temperantie: ut quatenus
tempari et refrenari possint in continen-
tes motus voluptatis: bestiales mo-
tus curiositatis: et uiciosi motus ela-
tionis sue. Eligat obicere esse in do-
mo dei sui: et subiectus esse magistro
sub quo fragat eius voluntas. et obicere
fit no concupiscentia reprobata: sit quod ait propheta
Imposuisti hoies est capita nostra. Nec
tedignandum suo quod precessit in domino: si-
cut dem non est seruus maior domino

suo. **N**le eni cum iam creuisset etate
et sapientia / et gra apud deum et ho
mines. **T**am ia duodecim anoz esset
et remansisset in iherusalem inuener
a beata uirgine / et a ioseph cuius fili
us putabatur in medio doctorum audi
ens illos et interrogans: tamen des
cendit cum illis / et erat subditus il
lis. **E**t tu ergo subditus esto ppter
illu. **R**ed ia tibi in ipa obediētie
via aliqua fortassis dum et aspera
occurrere pnt: ut accipias interdū
pcepta nōnulla que licet salubria
sint: min⁹ tamen suauia uideantur.
Hec si moleste ceperis sustinere: si
diudicare placuit. si murmurare in
corde: eā si exteri⁹ impleas quod
iubetur: nō est hec uirtus patientie.
sed uelamen malicie. **N**ecessesse ē
ergo ut tibi illucescat dies patientie
et p quam oīa dura et aspera tacita
amplectaris q̄scientia te magis di
iudicis et dun⁹ argues. cui nūmū
displicent que ad salutē sunt: et i co
gitatione tua semper parte magistri
quoad potes / aduersus te metipsum
iutuans. te in omnib⁹ accusare: ipm
vero magis exasare laboras. **P**oro in hoc loco cauendū tibi ar
biteris a supbia. **M**agnū est eni om
nino sic uincere se metipsum. **M**elior ē
eni ait salomon patiens uero fortis:
et qui dñatur animo suo expugna
toze urbiū. **C**ōsidera deniq; q̄ ma
nifeste ppheta doceat necessariā esse
humilitatē p patientiā dicens. **V**e
tūptamē deo subiecta esto aīa mea:
qm ab ipō est patientia mea. **N**ōne
uidetur hic occasione patientie. tēp
tanonem sensisse superbie? **N**ecessesse

est ergo ut illuminet cor tuū radi⁹
humilitatis: et dedaret quid a te sit.
quid a deo. **U**t non altum sapias:
qm deus supbis resistit. humilibus
autē dat grām. **I**am vero cum i
hys diut⁹ fueris exercitatus / roga
deū dari tibi lumen deuotionis. diē
serenissimū et sabbatum mentis. In
quo tanq̄ emeritis miles a labori
bus uniuersis uiuas absq; labore et
dilatato nimirū corde curres uiam
mandatorum dei. ut qd p̄us cū amari
tudine et uacatioe tui spūs facias:
de cetero iam cum sūma dulcedine
pagas et delectatione. **H**anc ni fal
lor petebat qui ait. **R**emitte michi
ut refrigerer. **A**c si dicat. **Q**uouq; in
labore et dolore isto crucior: et morte
afficioz tota die? **R**emitte michi ut
refrigerer. **V**erū ad hanc quītē p̄fec
tionem pauca ni fallor perueniunt in
hac uita. **S**eq; enim si quis aliquā
ta uidetur hanc habere / continuo cre
dat sibi neasse est: maxime si noui
us est. **N**ec per p̄fatos ascendente
gradus. **P**ius enim dominus pusil
los corde blandicijs talibus solet
allacere: sed nouerint qui eius modi
sūt. gratiam hanc sibi p̄fatis nō
datam: ut in die bonorum memores
sint malorum: et i die malorum nō ime
mores sint bonorum. **L**onge aliter qui
exercitatos habet sensus. deuotiois
hui⁹ felici iocunditate fruuntur. **S**ed
multi tota uita sua ad hoc tendūt:
et nūq; pertingunt. **Q**uib⁹ tamen
si pie et perseueranter conati sunt:
statim ut de corpore exeūt redditur
qd in hac uita dispensatorie est ne
gatum: et illuc perducēte eos sola

gratia quo prius tendebant ipsi a
gratia: ut consummati in breui ex
pleant tempora multa. // Illis vera
qui ad hanc deuotionis gratiam p
ueniunt unum videtur restare peri
culum: et omnino timendum eis a
demonio mendiano. Ipse eni satha
nas transfigurat se in angelum lu
cis. Hoc ergo timendum ei qui tan
ta delectatione omnia facit. ne dum
sequitur affectionem in corpus destru
at per immoderatam exerationem: et
ac deinde necesse habeat non sine
magno spiritualis exerationis detrimē
to. circa debilitati corporis curā occu
pari. // Ergo ne hec inuadat qui
currit. illuminari necesse est lumine
discretionis: que mater virtutū est
et consummatio perfectionis. Nec ni
mū docet ne quid nimis: atq; hec
est octaua dies in qua arcanāditur
puer: quia discretio vere arcādiat.
ut non plus nec minus fiat. Nam
qui nimius est. fructum boni operis
abscondit non arcādiat: sicut qui te
pidus est et minus facit. In hac er
go die nomen imponitur. et nomen
salutis: nec de eo qui sic quersatur
dubitum dicitur. qd suūpius salutem
operatur. // Ad hunc enim diem di
cere possunt angeli qui nozunt secre
ta celestia: sed ego nunc priuū ei
fiducialiter salutis nomen impono.
Attento quia omnino rara ista auge
est in terris: et huius discretionis lo
cum suppleat in vobis fratres virtū
obedientie: ut nichil plus nichil mi
nus nichil aliter qd imperatum sit fa
ciatis.

**In ephphania domini sermo pri
mus beati bernardi abbatis de tri
plia apparitione**

Apparuit benignitas
et humanitas salua
toris nostri dei. Gra
tias deo per quem sic
habundat consolatio
nostra in hac pegrinatione: in hoc
exilio. in hac miseria. Super hys
nāq; sepius vos amonere curam? I
ut nunq; mente exeat peregrinos
vos esse: longe factos a patria. pul
sos hereditate. Quisquis enim deso
lationem non nouit: nec consolatio
nem agnoscere potest. Quisquis cō
solationem ignorat esse necessariā:
superest ut non habeat dei grām. In
de est qd homines/seculi negotijs et
flagitijs implicati. dū miseria nō sen
tiūt: miam nō attendunt. Vos qui
b9 nō frustra dictū est. vacate et vide
te qm suauis est dñs. Et de quib9
idē ppha. virtute inq̃t opm suorū a
nūciabit populo suo: vos inquā q̃s
nō detinet occupatio secularis: attē
dite qnā sit solatio spiritualis. Vos
q nō ignoratis exiliū: audite qz de
celo venit auxiliū. // Apparuit ei
benignitas et hūanitas saluatoris
nū dei. Prius qd appareret humani
tas: latebat benignitas. Diquē et
pius erat. nā mīa dñi ab eterno. Et
vñ tāta cognosci potēat. Promitte
bat et nō sentiebat: vñ et a multo nō
credebat. Multasque quippe multisq;
modis/loquebatur dominus in pro
phetis: ego inquirens cogito cogita
tiones p̃as. et non afflictionis.